

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІКРОБІОЛОГІЯ, ВІРУСОЛОГІЯ ТА ІМУНОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ КЛІНІЧНІЙ І ЛАБОРАТОРНІЙ МЕДИЦИНІ

МАТЕРІАЛИ

*науково-практичної дистанційної конференції,
присвяченої пам'яті відомого вченого-мікробіолога,
доктора медичних наук, професора І.Л. Дикого
19 березня 2020 року*

Реєстраційне посвідчення УкрНТЕІ № 432 від 13 серпня 2019 року

**Харків
НФаУ
2020**

Редакційна колегія:

Головний редактор – проф. А.А. Котвіцька

Заступник головного редактора – проф. Н.І. Філімонова.

Члени редакційної колегії:

доц. А.І. Федосов, проф. А.Л. Загайко, доц. Д.В. Морозенко, доц. К.В. Глебова.

Мікробіологія, вірусологія та імунологія в сучасній клінічній і лабораторній медицині: матеріали дистанційної наук.-практ. конф. (19 березня 2020 року) – Х. : НФаУ, 2020. – 97 с.

Збірник містить матеріали дистанційної науково-практичної конференції «Мікробіологія, вірусологія та імунологія в сучасній клінічній і лабораторній медицині». У матеріалах конференції розглядаються актуальні питання фармацевтичної, медичної та ветеринарної мікробіології, вірусології та імунології, зокрема, антибактеріальні, противірусні та протипротозойні препарати та їх застосування у клінічній практиці, антибіотикорезистентність мікроорганізмів та засоби боротьби з нею, патогенез, діагностика та лікування бактеріальних, вірусних, протозойних та грибкових захворювань, епідеміологія інфекційних хвороб, санітарна мікробіологія, клінічна та лабораторна імунологія і алергологія.

Збірник розрахований на аспірантів, здобувачів, наукових співробітників, фахівців з лабораторної діагностики, клінічної та лабораторної імунології, вірусології, бактеріології, інфекційних хвороб, епідеміології, викладачів закладів вищої освіти медичного, фармацевтичного, біологічного та ветеринарного профілю.

Відповідальність за зміст матеріалів конференції несуть автори.

МІКРОБІОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ОТОМІКОЗІВ: ЧУТЛИВОСТЬ ЗБУДНИКІВ ДО ПРОТИГРИБКОВИХ ПРЕПАРАТІВ

Івахнюк Ю.П., Сміянов В.А., Івахнюк Т.В., Рудика О.М.
Сумський державний університет, Україна

Актуальність. Проблема виявлення та лікування мікозів в оториноларингології набуває великого значення не тільки через їх все більш широке поширення, але й формування резистентних штамів грибів до протигрибкових препаратів. Лікування отомікозів включає застосування специфічних протигрибкових та неспецифічних (десенсібілізуючих, пробіотичних, імуномодуляторів, вітамінів) засобів, фізіотерапевтичних методів (УФО), препаратів місцевої дії, усунення факторів, що сприяли розвитку захворювання. Оскільки в останній час нерідко зустрічається змішана (бактеріально-грибкова) мікробіота з боку вуха, дуже важливим є підбір комбінації декількох лікарських засобів із урахуванням виду збудників та їх чутливості.

Мета. Дослідження видового складу мікроорганізмів, виділених від пацієнтів із отомікозами, та моніторинг чутливості виділених мікроорганізмів до найчастіше вживаних протигрибкових препаратів.

Матеріали та методи. Проведено комплексне обстеження (накази МОЗ України про затвердження клінічних протоколів № 312 від 08.05.2009 р. та № 181 від 24.03.2009 р.) та лікування пацієнтів (n=132) із встановленим попереднім діагнозом «Отомікоз» у період 2018-2019 рр. Для встановлення етіологічної структури збудників запальних процесів вуха було проведено бактеріологічне та мікологічне дослідження змивів із слухового проходу на базі мікробіологічної лабораторії Сумського державного університету (Україна) із використанням класичних методів виділення та ідентифікації. Для проведення обчислень використовували програму Graph Pad Quik Calcs із визначенням критерію t-Ст'юдента.

Результати і висновки. Аналіз проведених досліджень показав, що серед 132 пацієнтів із запальними захворюваннями вуха (зовнішній отит, гострий чи хронічний перфоративний середній отит) грибкове ураження встановлено враховуючи дані анамнезу, скарги хворого та об'єктивного обстеження у 76,5 % випадків, культуральним методом – у 23,5%; з них жінок – 42,4 %, чоловіків – 45,5 % у віці від 16 до 76 років; дітей – 12,1 % віком від 6 до 12 років. При цьому серед усіх хворих (n=132) отомікозом домінує грибкове ураження зовнішнього вуха, що виявлене у 64,4 % хворих, середній грибковий отит виявлене у 35,6 %.

У загальній структурі видового спектру перше місце посіли гриби роду *Candida* (78,0 %) від загального спектру ізолятів, при чому 65,0 % штамів грибів роду *Candida* виділялися у монокультури та 35,0 % – у бактеріальній асоціації із *S. aureus* (55,6 % спостережень); *P. aeruginosa* та *K. pneumoniae* (30,6 % та 19,4 % спостережень відповідно). На другому місці за частотою виділення знаходились гриби роду *Aspergillus* (16,7 %), на третьому та четвертому – гриби роду *Penicillium* (4,6 %) та роду *Mucor* (0,7 %). Слід зазначити, що плесеневі гриби від пацієнтів із отомікозами виділялися тільки у монокультури.

При аналізі чутливості досліджених грибів роду *Candida*, ізольованих від пацієнтів із отомікозами встановлено: 94,17% виділених штамів *Candida spp.* були чутливими до воріконазолу; виявлений високий відсоток резистентних штамів *Candida spp.* який коливався від 68,9 % до 33,0 %: 68,9 % – до ністатину; 50,5 % – до ітраконазолу; 48,5 % – до кетоконазолу; 34,95 % – до клотримазолу та 33,0 % – до флуконазолу. Серед всіх видів грибів роду *Aspergillus* (n=22) 77,3 % штамів були чутливі до воріконазолу; 63,6 % до кетоконазолу; 36,4 % - до ітраконадолу; 31,8 % - до флуконазолу та 13,6 % - до клотримазолу. Ізоляти *Penicillium spp.* проявляли чутливість до воріконазолу (100 %); кетоконазолу (83,3 %) та клотримазолу (50,0 %).

Враховуючи отримані результати, слід зазначити, що персоналізований підхід до діагностики, вчасна діагностика та пошук ефективних методів лікування сприятимуть швидкому одужанню пацієнта та попередженню ускладнень.